

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... .. 16.— | nyolcad oldal ... 4.—

Az újak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

Tudomány és gyakorlat.

Giesswein Sándor dr.-nak a Szent-István-Társulat közgyűlésén mondott alelnöki előterjesztéséből.

Sokszor halljuk emlegetni e szólást: A tudomány hatalom! S kétséget nem szenved, az objektív igazság után való törekvés magában véve már magasabb régiókba emeli az embert, látóköre tágul, új világok tárulnak fel szeméi előtt, mélyebben beletekint a dolgok fejlődésébe és alakulásába, az összefüggések és kauzalitások rejtélyei világosakká válnak előtte, urává lesz a természet titokzatos erőinek és úrrá lesz önmaga fölött s mindez föltétlenül szükséges ahhoz, hogy az ember maradandó becsü. a röppenő pillanat határait túlélő dolgokat alkothasson.

Mintegy megdöbbenő ezzel a tapasztalati igazsággal szemben az a divatos fölfogás, hogy objektív igazság nincsen, hogy minden csak relatív értékkel bír, igaz és jó az — így tartja az úgynevezett pozitívizmus legújabb iskolája — ami nekem hasznos. Ez a tétel nemesak minden erkölcsnek, hanem minden reális tudománynak sirásója. Ezzel megszűnik létalapja minden ideális törekvésnek, mely az erkölcsi jó elérésének és az igazság megismerésének nehéz munkájában önfeláldozásra és bátor kitartásra serkent. A komoly munka e fölfogás mellett neveléses erőlködésnek látszik, erkölcs és tudás pusztá divateikké válik, melyet a társadalmi és politikai légáramlatok szerint változtatunk s legfőbb erény a mindenben alkalmazkodni tudó mimikri lesz.

S ennek a fölfogásnak a térfoglalása észlelhető is irodalmi és tudományos életünk nyilvánulásaiban. Aki az utolsó félszázad irodalmi és tudományos életének fejlődését figyelemmel kíséri, azt veszi észre, hogy a közfelfogásban a tudományosság a kizárólagos empirizmusból átment a kizárólagos spekulációba. Azelőtt csak azt tartották tudósnak, aki az adatok nagy hal-

mazát tudja összehozni — ami kétségtől nagyon szükséges és fáradságos alapvető munka, de még nem az igazi tudományosság — ma pedig sokan úgy vélnék a tudományosság glóriájában részesülhetni, ha az elődök által nagy gondal egybehordott anyagból egyes nekik tetsző dolgokat kiragadnak és ezekre építik minél merészebb, de minél egyoldalúbb theoremáikat, mert minél egyoldalúbb a világfölfogás, annál alkalmasabb hangzatos frázisok elhelyezésére, annál nagyobb a föltűnés és hatás — és ez a födolog. Utóvégre az alkalmi, relativ tudománynál ennek a dolog természete szerint így kell lennie, de épp ebből következik az abszolút becsünek csekély értékelése.

Vannak tagadhatatlanul komoly íróink és tudósaink, kik az empirizmust és spekulációt kellő harmóniába hozván, az adatokat egységes rendszerbe hozzák — de kik hallgatnak rájuk és kik olvassák könyveiket? Anélkül, hogy valaki laudator temporis acti lenne, el kell ismerni, hogy az általános érdeklődés az absztrakt és objektív tudomány iránt esőkkenőben van. Tény az, hogy korunk az ő számos égető problémáival elsősorban gyakorlati működést kíván, a politikai és társadalmi élet elodázhatlan szükségletei legjobb erőinket a dolgozószobából és az íróasztal mellől az aktivitás terére hívják. És kellő munkafelosztás mellett ez jól is van így, mert a tudományos képzettség valódi értékét épp az ő gyakorlati érvényesítése által nyeri. A baj csak abban van, hogy mások meg azt hiszik, hogy a gyakorlati tevékenységre mindenki, akit Isten tehetséggel megáldott, már önmagától alkalmassá válik s hogy itt mindenki behatóbb tanulmányozás nélkül mesterré lehet. *Pedig állandó értékűt a gyakorlati téren is csak az létesíthet, aki oda komoly előkészületek után lép és aki a tudományos kiképzés fonalát tovább szövi abba nem hagyja.*

A gyakorlati irány nem lehet a tudományos képzettség ellensége, sőt ellenkezőleg, egyik mozgató rugójának kellene lennie. Hogy a gya-

kerületi életben minél inkább bevaljunk és ne csak a pillanatnyi hatás babérajaira áhitozzunk, hanem maradandó becsüt alkossunk és tartós eredményt érhesünk el, a tudományos tevékenységét fokozott mértékben kellene értékelnünk s a *nevelés és oktatás rendszerében is az alapos tanulmányozás megkedvelésére kell nevelést fektetni.*

Elméleti képzettség és gyakorlati működés ennél gyáva kölesönös összefüggésben van. A helyes és okos aktivitás egyedüli alapja a tudományos áttekintés és gondolkodás és az utóbbi értékessé és valódi közjóvá a gyakorlatban való alkalmazás által válik. Az anatómia egymagában is fölülte érdekes tudomány, mely a szervezet titkaiba és bámulatosan komplikált, de mégis harmonikus működésébe betekintnünk enged, de fölülte becsessé és mindnyájunkra nézve hasznossá azáltal válik, hogy az orvosnak nélkülözhetetlen útmutatója igen sok betegség gyógyításánál. S nem tudok képzelni orvost, aki az anatómiáról, mint tisztán theoretikus — vagy amint nálunk sokszor halljuk — tisztán akadémiikus becsü dologról beszélné. Memnyivel máskepp alakulna társadalmi, politikai, gazdasági életünk, *nevelés és oktatásügyünk*, irodalmi és művészeti s egyáltalán kulturális fejlődésünk, ha ott nem volna mindenfelé észlelhető az ő anatómiajainak lekicsinylése és ha a művelt nagyközönség is nem felséges közönytél vagy néha szánakozó mosolylyal nézne azoknak fáradságos munkáját, kik — vélekedése szerint — a szürke theória művelői.

Igazgatói jelentés a Szent-István-Társulat 1907—908. évi működéséről.

Erdős Károly igazgató jelentésében részletesen beszámolt a Szent-István-Társulat s a társulattal kapcsolatos nyomdai és könyvkiadó részvénytársulatok mult esztendei életéről. A főnállásának hatvanadik évét betöltő Szent-István-Társulat ma éppen olyan hűséggel ragaszkodik alapítóinak gondolatahoz, mint ragaszkodott az első évben: jó és olesó könyvekkel akarja ellátni a magyar olvasóközönséget. E célt szolgálja úgy a rendes, mint a pártoló tagsági intézmény. Az első az intelligens közönség szellemi szükségleteit tartja szem előtt, utóbbi a kevésbbé művelt osztályokról gondoskodik. Amaz ellátja olvasnivalóval az irodalom, színház, sajtó és közelet által hitében naponta megtámadott honoratior-osztályt, emez pedig azoknak az embereknek fölvilágosítását tűzte ki céljául, akikre kivetette hálóját az istentagadó és hazátlan szociáldemokrácia.

Rendes tagjainak elsősorban a *Katholikus Szemlé*t küldi a *Szent-István-Társulat*. A dr. *Mihályfi* Akos egyetemi nyilvános rendes tanár szerkesztésében megjelenő folyóirat ma a leg-

tartalmasabb s leginkább dísztingvált magyar revue-k közé tartozik. Kiterjeszkedik a művelt ember érdeklődésére számot tartható valamennyi tudományszakra; közöl önálló cikkeket s a hitünket érő támadásokkal szemben erélyes védelmeket. A szemlén kívül újabban jeles hitvédelmi műveket ad tagjainak tagilletményképpen a Szent-István-Társulat. A mult évben kezdte meg ezeknek kiadását s mindjárt az első esztendő alig sejtett eredménnyel végződött. A kiskek könyvecskéi szenzációi lettek a magyar könyvpiacnak. *Prohászka* Ottokár székesfehérvári püspöknek és *Güsswein* Sándornak, társulatunk alelnökének könyve ezer meg ezer embert ejtettek gondolkodóba, ragadtak magukkal s hódítottak meg a keresztény világnézetnek.

A rendes tagsági illetményeknél nem kevésbbé fontos szolgálatokat végeznek a katolikus magyartudat ebresztgetésében és fõntartásában a *Szent-István-Társulat pártoló tagságának* jutalékai. Ezekkel a nép lelkéhez akarnak hozzá férközni; abba akarják belehinteni a hit és hazafiság magvait s a társulat ily irányú becsületes törekvése a papság és tanítószág lelkes támogatása közben napról-napra szélesebb körökben érvényesülhet, mivel ma már a pártoló tagok száma 15,955, a mult évinél tehát 4730-al nagyobb. A pártoló tagoknak is a katolikus irodalom tejfelével igyekezett kedveskedni a társulat, mert a tavalyi tagilletményekről egyhangú volt az a kritika, hogy ezeknél alkalmasabb olvasmányokkal nem igen fogtak még nálunk az alsó néposztályok lelkének megnyeréséhez. A mult évi csapáson fognak haladni az új esztendő kiadványai is s hisszük, hogy a naptáron kívül adandó *Szentek élete*, *Új kis tükör* és *Kis gazda tanácsadója* nemcsak a régi tagokat fogják kielégíteni, hanem százával szerzik majd az új pártolókat is e derek intézménynek.

A Szent-István-Társulattal kapcsolatosan működő nyomdai és könyvkiadó részvénytársulatok ugyanazon szellemi szolgálatában állanak, mint maga az anyaintézet s a sajtó és könyvkiadás eszközeivel, a vállalkozás, a reális élet terén iparkodnak érvényesíteni a másutt mindig inkább csak az elméletben hangoztatott katolikus eszméket. Virágzásuk diadala a keresztény szellemnek; boldogulásuk azt jelenti, hogy behatolnak az eddig jóformán csak ellenségeink vagy legjobban esetben a közömbösök által elfoglalt területekre.

A könyvkiadó részvénytársulat fő gondját a mult évben is a tankönyvek kiadására fordította. Át volt és van hatva a Szent-István-Társulat annak a gondolatnak igazságától, hogy a lelkek meghódítását el kell kezdenünk már az iskolában. S a mint a közömbösség vagy vállalatalság ezer uton hozzá próbál férközni az ifjúság lelkéhez, a vallás és haza eszményeinek hirdetői sem hiányozhatnak sehol, ahol út és mód kínálkozik a jövő évtizedek közvéleményének alakítására.

A Szent-István-Társulat tankönyvkiadványainak jelentékeny részét teszik a hittani tankönyvek, melyeket úgy az elemi, mint a felsőbb iskolák számára jelentek meg. Új munkákkal gyarapította az elemi és polgári iskolák, valamint a gimnáziumok és tanítóképzők részére már eddig is kiadott könyvek gazdag sorozatát, az ifjúsági iratokat, népiratkákat és a Családi Regénytárt is. A népiratkákat tót, oláh és bunyevác nyelven is kiadta s ezen kiadványainknak üdvös hatását már eddig is észlelték a nemzetiségi vidékek népéletének figyelői. Új kiadások készültek az elfogyott munkákból, a jövő esztendőre pedig olyan munkatérre áll az igazgatóság, mely — ha sikerül megvalósítani — jövő üzletévé a rohamos haladás időszakává avatja.

Részletezve a lefolyt évben a Szent-István-Társulat a következő új kiadványokat adta ki:

A *hittan* köréből a lefolyt évben jelentek meg az új római katolikus elemi és kis káték magyar, német, tót, horvát, szlovén és bunyevác nyelven.

Ezzel kapcsolatban megjelent az elemi, polgári, kereskedelmi és tanítóképző tanintézetek számára érvényes *hitoktatási tanításterv és utasítás* is.

A *népiskolai tankönyvsorozat* a következő új művekkel bővült:

Borsodmegye földrajza, írták Györfly J. és Lehotzky J.

Abaujmegye földrajza, írták Györfly J. és Tárnai Andor.

Csongrád megye földrajza, írták Györfly J. és Hámosi M.

Alkotmánytan elemi, ismétlő- és ipariskolák számára, írta Horváth János.

Az új tantervnek és egyéb pedagógiai kívánalmaknak megfelelően a következő régebbi kiadványok dolgoztatták át:

Bertalan Vince: Számtan a falusi iskolák számára 4 kötetben. Átdolgozta *Gubicza Lajos*.

Mócsy-Petrovác-Waller: II. olvasókönyv. Átdolgozta *Dreisziger Ferenc*.

Mócsy-Petrovác-Schulcz: Első olvasó- és tankönyv, egyik év. Átdolgozták *Ember Károly* és *Dreisziger Ferencz*.

Az átdolgozást igénylő többi tankönyv is már az új tanév elejére kikerül a sajtó alól.

Polgári iskolák és tanítóképző-intézetek részére a következő miniszterileg is engedélyezett tankönyvek adattak ki:

Bartha-Prónai: Stilisztika képzők számára.

Waldmann: Egyetemes történelem képzők számára. II. rész.

Lendvay: Rajzoló geometria II. rész, polgári leányiskolák számára.

Az *ifjúsági iratok* sorában kiadattak:

Waraha Damján dr.: Szent Imre emlékezete.

G. Büttner Julia: Kedves történetek,

Sziklay János: Új világ és

Pannon: Szent Erzsébet.

A lefolyt év aktuális kiadványai közé tartoz-

nak *Györfly János: Árpád emlékfüzete* és *Erzsébet emlékfüzete*, továbbá

Thury Gyula Szent Erzsébet képenek 3 nagyságban való művészi kivitelű sokszorosításai.

A *Családi Regénytár* két kötettel gyarapodott: *Szémann István: Innen-onnan*. Elbeszélések.

Andor József: Elbeszélések.

Különös gond fordított a *népies iratokra*. A megjelent harmadfél százhoz a következők esatoltattak:

Kárpáthy Endre: A madarak védelme.

Kacziány Géza: Magyar rabszolgák Amerikában.

Horváth E. János: Mire jó a futóhomok?

Horváth E. János: Mit együnk? mit igyunk? mitől óvakodjunk?

Mócsy László: Az istállótrágya és a műtrágyák. Sok gyermek, sok áldás.

Szép Rozál romlása.

Brach József: Eljegyzés akadállyal. Szindarab.

Töleséry Ferenc: Apróhirdetés. Szindarab.

Asteroid: Karácsony az égben. Rege.

A népiratkáknak egyéb hazai nyelven való kiadása is életbe lépett a lefolyt évben, így tót nyelven *Janda József* fordításában 9, román nyelven *Budisan János* fordításában 2 és illy nyelven *Diteljén István* fordításában szintén 2 népiratka jelent meg.

Megjegyzés U. L. «Számtanítására».

Nagy baj az, hogy nem tudunk egymásról. A tanlapokat jóformán csak a cikkezők olvassák. A lapok egymással nem törődnek, néha a tanügyet is feláldozzák nem tudom, mily erkölcsi vagy anyagi okból. A «Néptanítók Lapja» pl. hermetice elzárkózik a modern és korszakalkodó váltómódszertől, s éppen nem kínálgatja híveinek az 1000 koronás pályadíjt. No de — sajnos — ugyis kevesen olvassák!

Nem kétlem, hogy U. L. úr is egy jó lépéssel vitte volna előre a számtan módszerét, ha jobban ismeri az immár tízéves váltoeljárását.

Igy pótkivonása még nem felel meg a mai kívánalomnak; világosabb annál azon kísérlet, melyet évek előtt megjelent vezérkönyvemben, s melyet konkrét példában is közlök.

1. Az I. osztályban kezdettől fogva gyakoroljuk a pótkivonást X (tíz-)ig, pl. 3 + hány ez 5? 7 + hány ez X?

2. A II. osztályban folytatjuk ezt tíz és nyolcig X és 8), pl. 8 + hány az X és 5? Figyelmeztetjük a tanulókat, hogy a felső szám nem lehet kisebb az alsónál pl. $\frac{3}{-5}$, $\frac{5}{-8}$ s így tovább, azért szükség esetén kölesönadunk X-et a felsőhöz:

X X
3 5 Ily esetben rövidség okáért így szólunk:
-5-8

5 + hány az 3, vagy X és 3? 8 + hány az 5, vagy X és 5? Miközben felírjuk az X-et.

3. A III. osztályban már írva számolunk, és pedig a) eleinte nem tekintünk a tizesekre, mintha ott se volnának, így:

10 11 23 36 65
-6 -5 -19 -17 -28; ahol kell, azonnal felírjuk a X-et: 6 + hány az 0, vagy X (felírva) 6 + 4 (leírom), az X; 5 + hány az 2 vagy (felírom) X és 2? 5 + 5 és 2 (egybeírva 7) az X és 2; 9 + hány az 3, vagy (felírva) X és 3? 9 + 1 és 3 (egybeírva 4) az X és 3; 7 + hány az 4, vagy (felírva) X és 4? 7 + 3 és 4 (egybeírva 7) az X és 4; 8 + hány az 5, vagy X (felírva) és 5? 8 + 2 és 5 (összeírva 7) az X és 5. Tehát tesz:

X	X	X	X	X
10	11	23	36	65
-6	-5	-19	-17	-28
4	6	4	9	7

Ezzel egy hónapon át folalkozunk, de csak mellékesen.

b) Eddig I X, I X, és 2, 2 X és 3, 3 X és 6, 4 X és 5 képletekkel dolgoztunk, pedig nem ezek voltak feladva, hanem tízzel kevesebb.

Ha I tizest felváltottunk volna akkor a felső számok csak X, X és I X és 3, 2 X és 6, 3 X és 5 lennének, tehát (feláltyva bár, de) csakannyi, mint a feladványban: 10, 11, 23, 36, 45.

És mért nem váltottunk? Mert írásban nem lehet, pl. 45-nél a 4 tizest ki kellene vakarni, és helyébe 3-at írni. A helyett tehát utólag vonjuk le a tizest, akár külön pl. $\frac{X}{10} 6+4$ (leírom) az X, $\frac{-16}{-4}$ + helyett levonandó 1 tizes (bejegyzem), 1 + semmi az 1; %, akár a többi kivonandóval együtt, pl. $\frac{X}{65} 8+2$ és 5 egybeírva 7) az $\frac{-28}{-37}$ X és 5, X helyett levonandó 1 tizes (bejegyzem), 1 + 2 az 3, + 3 (leírom) az 6 tizes, %, $\frac{X}{23} 9+1$ és 3 (egybeírva 4)

$\frac{-19}{-4}$ az X és 3, X helyett levonandó 1 tizes (bejegyzem), 1 + 1 az 2, + semmi az 2 tizes.

U. L. példája a) 314 b) $\frac{X}{314}$ c) $\frac{XX}{314}$ így hangzanék, $\frac{-226}{8}$, $\frac{-226}{88}$, $\frac{-226}{88}$ a) 6 + hány az 4, b) vagy X és 4? 6 + 4 és 4 (összeírva 8) az X és 4 X helyett levonásba írok 1 tizest; 1 + 2 az 3, meg hány az 1, vagy c) X és 1? 3 + 7 és 1 (összeírva 8) az X és 1; X helyett leviszek 1 tizest (vagy százast), 1 X 2 az 3, + semmi az 3.

A törtek írásában már rég ajánlom a nevezőnek a számláló lábához való jegyzését: 2₃, 3₄ ($\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$ helyett).

Közös nevezőre hozatal az átváltásból érthető

meg legjobban, 2₃ és 3₅-nél az első 5-tel, a másik 3-mal váltva lesz 2₃ $\frac{5}{10}$, 3₅ $\frac{3}{15}$.

A szorzó törtet pedig forrására, osztás alakra hozzuk, miből önként következik az eljárás, pl. 3₄ X 2₃ = 3₄ X 2 : 3 = 6 : 3 = 2₄ = $\frac{1}{2}$.

A tananyagot illetőleg nem a számkör, hanem a műveletek fokozatai határoznak. A középosztályokban könnyű a millió és milliárd ismeretése; de szükséges is, mikor földrajzban, versben és közéletben minduntalan előfordul. Inkább arra törekedünk, hogy I. osztályban tizig minden művelet, II-ban öszeadás-kivonás legalább százig, III-ban szorzás-osztás, IV-ben a részszámolás legyen a különösen tárgyalt tananyag. A felső osztályokban pedig az alkalmazott számtan. Ezt nem ellenzi a Tanterv, mely nem a haladást akarja gátolni, hanem a hanyatlást és elmaradást.

Nagykőrösön.

Dr. Ében.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A kisholdogasszonyi és nagymartoni esp. kerületek egyesített tanítóköre Kisholdogasszonyban f. é. május hó 21-én d. e. 9 és fél órákor iskolavizsgálattal összekötött rendes gyűlést tart, melyre e tanítókör összes tagjai és a tanügy barátai tisztelettel meghívotnak. Selepszántó, 1908. évi május hó 1-én. *Payrich József*, köri-elnök. *Billisch Ferenc*, köri-jegyző. 9 és fél órákor szentmise. A tárgysorozat főbb pontjai: Hymnus. Közös ének. *Köller Rezső* igazgató-tanító vezetése alatt álló IV., V., VI. oszt.-ban az egyesület választmánya által kijelölt számtan és földrajznak tizedes vizsgáztatása. Bírálják *Mersich Viktor*, *Gusztich Ferenc* Hozzászólások. A «Győregyházmegyei r. kath. tanító-egyesület» megalakításáról referál: *Billisch Ferenc*, *Kovács Zsigmond* ker. tanácsgyűlése jelentése a részletes tantervek és órárend; és a tanítók szolgálati szabályzata 25. §. betartása ügyében. Indítványok. Elnöki záróbeszéd. Szózat. Közös ének.

Meghívó. A szombathely-egyházmegyei r. k. tanító-egyesület *Sárvári köre* f. évi június hó 2-án Ikerváron a r. kath. népiskolának ajándékozott gróf Batthyány Lajos, Magyarország első felelős miniszterelnöke-és dícső vértanúja képének leleplezése alkalmából *díszgyűlést* tart, melyre a kör tagjait és a népnevelésügy barátait teljes tisztelettel meghívjuk. Veni Sancte d. e. fél 10 órákor. A díszgyűlés 10 órákor kezdődik. A tárgysorozat főbb pontjai: Hymnus. Megnyitó. Emlékesbeszéd. Alkalmi szavalt. A vértanú képének megkoszorúzása. Záróbeszéd. Szózat. Díszgyűlés után: Rizner János kartárs és Szép Anna kartársnő előadása. Folyó ügyek tárgyalása. Tagsági díjak fizetése. Délben fél 1 órákor társasbéd. A társasbédben résztvenni szándékozók (a nem tagok is) sziveskedjenek ezt pár nappal a kör-elnöknél bejelenteni. Ebéd után kirándulás az elektromos művekhez. *Horváth György*, körielnök. *Entzbruder János*, jegyző.

Értesítés. A jánosházai kör tagjait van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a Népevelő 19-ik számában, június 2-ára hirdetett körgyűlésünk, esperes úrnak közbejött akadályoztatása folytán, június hó 9-én, pünkösöd utáni kedden leend megtartva Vásárosmiskén. *Az elnökség.*

Az Országos Katholikus Tanügyi Tanács ülése. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács május 14-én tartotta meg ezévi első ülését a Szent-István-Társulat termében. Az ülésen jelen voltak: *Szentgyörgyi Jordán* Károly apát egyházi, és lovag *Ember Károly* világi elnökön kívül báró *Jessenák Gábor* (Pozsony), dr. *Zelliger*

Vilmos
Kemény
dapest
roszke
Wirth
(Budap
pest) é
emök
Ember
leomat
a kath
egy bi
niszter
üdvözl
míg a
tést ne
tanuló
fól az
A Tan
jelenti
leiratb
tanköny
javasl
kar jó
a nem
knyom
határoz
tanköny
iskolák
náltass
szesülte
lembé
Katholi
részt a
Vince é
a kate.
veli, h
öszü ül
nyant
ezután
Kimuta
mus ú
multbar
temi f
veltség
vissza
azok a
mindig
zólóg j
elnöklet
módosít
A javas
A tanít
püspöki
évi XX
életbe
fogadott
egyesüle
azt kívá
tanáreg
nitz Vi
való bel
tartja,
alkossan
nak a n
állani. A
tanárok
emelnék
elliatáro
katholik
bívja és
reformjá
a legutó
reform r
terium i
egy biz
posan e

Vilmos (Budapest), *Guzsvenitz Vilmos, Számord Ignác, Keményffy K. Dániel* (Esztergom), *Erdősi Károly* (Budapest), dr. *Bilinszky Lajos* (Nagyszombat), *Számbovácsky Rezső* (Nagyvárad), *Bertalan Vince* (Esztergom), *Wärth B. Gábor* (Zirc), *Dobos János, Győrffy János* (Budapest), *Vörös Ferenc* (Vác), *Gerely József* (Budapest) és mások. Szentgyörgyi dr. Jordan Károly apát-ének üdvözölte a megjelenteket, különösen pedig lovag Ember Károlyt, ki most üli meg huszonöt éves jubileumát. Onzellenül dolgozott, fáradozott e 25 év alatt a katolikus tanügy mezején. Az ünnepély rendezésére egy bizottságot küldtek ki. Elnök jelenti, hogy a miniszter igen szíves szavakban köszönte meg a Tanács üdvözlését. A Tanács azon kérelmére, hogy mindaddig, míg a felekezeti tanítók az államiakkal egységes fizetést nem nyernek, a felekezeti tanítóknak főiskolákon tanuló fiai számára 40.000 korona évi segélyt vegyen föl az állami költségvetésbe, elutasító végzést hozott. A Tanács újabb indokokkal megújítja a kérelmet. Bejelenti ezután az elnök, hogy bitoros hercegprímás ír leiratban értesítette a Tanácsot, hogy a fölterjesztett tankönyvbírálatbizottság névsorát helybenhagyja. A Tanács javaslatát a történelmi szemléltetőképekről a püspöki kar jóváhagyta és a kultuszminiszterhez fölterjeszti: a nem magyar tanítási nyelvű népiskolák tantervének nyomtatását elrendelte; fölolvastatott a püspöki kar határozata a nem magyar tanítási nyelvű kath. iskolák tankönyvbírálatáról. Fontos elvi határozat, hogy a kath. iskolákban oly tankönyvek és tanítási eszközök ne használtassanak, melyek csak miniszteri engedélyezésben részesültek, de egyházhatóságiban nem. E rendelet figyelembe nem vétele fegyelmi vétséget képez. Az Országos Katolikus Szövetség főlkéri a tanácsot, hogy vegyen részt a kath. nagygyűlésen. Örömmel veszi Bertalan Vince e meghívást és kéri a tanács világi elnökét, hogy a kath. tanügyről tartson előadást. *Ember Károly* úgy véli, hogy leghelyesebb volna, ha a Tanügyi Tanács öszi ülését a nagygyűlés alatt tarthatná meg. Az indítványt elfogadták. Szentgyörgyi Jordan Károly tartott ezután lelkes előadást az iskolán kívüli népoktatásról. Kimutatta azon út helytelenségét, melyet a materializmus útján haladás követnek. Amit tett az egyház a múltban — mondta az előadó — azt teszi ma is és tenni fogja az idők véghatáráig. És lesz valódi műveltség, haladás és fölvilágosodás szerte e hazában és vissza fognak térni és újból dicszeni, virulni fognak azok az ősi, szép erények, melyekről oly híres volt mindig a magyar. A rendtartási szabályzatra vonatkozólag jelenti az elnökség, hogy Zundl Péter prépost elnöklése alatt működő albizottság elkészítette azokat a módosításokat, amelyek a nmélt. püspöki kar előirt. A javaslat végleges megerősítése most már alig késhet. A tanítók szolgálati és fegyelmi szabályzatát a nmélt. püspöki kar elfogadta és ha a miniszter azt az 1907. évi XXVII. t.-c. 23. §-a szerint tudomásul veszi, azonnal életbe lépteti azt a nmélt. püspöki kar. A tetszéssel fogadott jelentés után a kath. tanítóképző tanárok orsz. egyesületének az ügye került sorra. *Keményffy Dániel* azt kívánja, hogy a képezdei tanárok a középiskolai tanáregyletben alkossanak külön szakosztályt. *Guzsvenitz Vilmos* helyesli a középiskolai tanáregyesületbe való belépést, de speciális szempontokból szükségesnek tartja, hogy a kath. képezdei tanárok külön szervezet alkossanak. *Ember Károly* szerint a tanítóképző tanárnak a néptanítói karral folytonosan kontaktusban kell állani. *Bertalan Vince* élesen kikel a tanítóképzőintézeti tanárok ellen, akik mindinkább erősebb választalat emelnek a magyar néptanítóssággal szemben. Végül elhatározták, hogy a tanítóképzés reformja ügyében a katolikus képezdei tanárokat országos kongresszusra hívja össze a Tanügyi Tanács. A tanítóképző intézetek reformjára vonatkozólag *Guzsvenitz Vilmos* röviden utal a legutóbbi nagygyűlés határozataira, hangsúlyozva a reform rendkívüli nagy fontosságát, amivel már a miniszterium is foglalkozik. Az irányadóelvek kimondása után egy bizottság kiküldését javasolja, mely a kérdést alaposan előkészíti. A Tanács a bizottság elnökéül *Guzs-*

venitzet választotta. Ezután a nyári nagygyűlés programját állapították meg. A tanítói nyugdíjtörvény revíziójának sürgetése céljából memorandumot készít a Tanács, melyet minden tanítóegyesület a kerület képviselőjének nyújt át. *Ember Károly* fölemli, hogy a közélokra mindig csak ugyanazon emberek adakoznak, azért már néhai *Csácvolszky* püspökkel sokat tárgyalt szülő az egységes tűzbiztosítás ügyében. A protestáns kerületek már évtizedek óta e révén nagy összegekhez jutnak. Ha lelkes munkálkodás lesz, akkor a katolikus kultúra tekintélyes összeghez fog jutni. A katolikus Iskolaegyesület dr. *Giesswein* Sándor elnökkel hosszas tanácskozás után a Gazdákkal kötötte meg a szerződést. Ezt bőven ismerteti. Kéri a Tanács tagjait, hogy ezen üdvös, egészséges eszmét propagálják. Legyen mindenki igaz apostola ezen ügynek, mert anyagi felelősség itt nincs és ha sikerül a dolog, akkor hazafias, kulturmissziót végeztünk. *Keményffy K. Dániel* szóvá teszi a polgári iskolák reformját és kéri a Tanácsot, a tanterv revíziójára és a rendtartás kiépítésére küldjön ki bizottságot. A bizottságba *Keményffy* elnökletével dr. *Bilinszky Lajos, Ember Károly, Számord Ignác, Szőke Sándor* és dr. *Zelliger Vilmos* küldettek ki. *Guzsvenitz Vilmos* a kántorképzés ügyének rendezését kéri, mely ügyben a Tanács fölliratot intéz a püspöki karhoz.

Tanítógyűlés. Az *Érsekségtér-vidéki róm. kath. népevelők egyesületé*-nek udvardi köre 1908. évi április hó 28-án Komárom-Szentpéteren tartotta meg ez évi közgyűlést, melyen a kör tagjain kívül gróf *Zichy Miklós* országgyűlési képviselő, gróf *Zichy Miklós*né ömeltőságaik, a helybeli intelligencia és számos tanügybarát vett részt. Szentmise után a rk. iskola egyik termében jöttek össze a résztvevők, a «Hymnus» el-éneklése után *Szabó János* elnök megnyitotta a gyűlést, költői szavakban üdvözölte föl *Szechenyi Gyula* esperest, kit az egyházm. főhatóság az idén nevezelt ki a kerület esperes-tanfelügyelőjévé. Tolmácsolta a kör ragaszkodását, szeretetét s kéri, hogy az eddig táplált jóbaráti, pártfogói érzelmét ezután, mint a kör tanügyének első férfja, tartsa meg a tanítók iránt, akik a szeretetben egyek lesznek. A jelenvoltak viharos élejeszében adtak kifejezést együttérzésüknek. Föt. *Szechenyi Gyula* eszpléb. szolt ezután az ő szívhezszóló, meggyőző hangján. A körnek iránta tanúsított szeretetét azzal viszonzta, hogy a tanítónak, a tanügynek ezután még fokozottan barátja, pártfogója óhajt lenni. A Szentírás szavait idézván, azt mondja: Fiaim, szeressétek egymást! Megköszöni föt. *Duschek János* esperes, volt k. tanfelügyelőnek ügybuzgó fáradozását és azt a magot, mit hivatalbeli elődje oly szakszerűen elvetett, plántálni, ápolni akarja. Lelkes szavait az éljen zárta be, miután föt. *Duschek János* esperes, volt k. tanfelügyelő a reá mondott szavakra válaszol, *Szechenyit* mint hivatott férfit üdvözli, a körnek iránta tanúsított szeretetét megköszöni és inti, buzdítja továbbra is a nemes, önfeláldozó munkára. Az elnök ezután a vendégek felé fordul szavaival, legelsőbb kiemelve köszönetét gróf *Zichy Miklós* és gróf *Zichy Miklós*né ömeltőságaiknak szíves megjelenésükért, azután a kerületi papság, a hölgyek és tanügybarátok nagyszámú megjelenését konstatálja és érte köszönetet mond. Kérte az egyes tanítótestületeket, vagy több kisebb község tanítóit, hogy a gyűléseken vállalják a tételek kidolgozását, hogy így az elnök munkája könnyebbé váljék. Ezt már ez évben életbe léptetni óhajtotta, amikor az udvardi tanítótestületet kérte föl a jelen gyűlésen előadott tételek kidolgozására. A kath. népoktatás helyi intézői mit tegyenek a felbőttek oktatása kérdésének megalósítására? című tétel dolgozatát olvasta föl *Báthy D.* udvardi tanító. Szépen megírt dolgozata a nép boldogítására irányul s azt fejezi ki, hogy a tanító az életben is tanácsadója, irányítója legyen népének, s hogy ezt annál könnyebben keresztülvihesse, alkosson egyesületeket, köröket s mindazt, mi népének javára szolgál. Nemes vita után elnök az előadónak köszönetét fejezte ki. Következett *Valkerti F.* udvardi tanítónak a felolvasása *A magyar beszéd tanításának módszere a nem magyar tanítási nyelvű*

iskolákban címmel. Tanításának mottója: «A nyelv-tanításnál kövessük az anyák közvetlen módszerét». Szemléltetve és kizárólag magyar nyelven lehet eredményt elérni s azért helyesli, hogy magyarajkú tanító legyen idegenajkú községben. *Paulus J.* úgyvallai és *Tópus J.* szemerei tót községi tanítók szólnak hozzá a felolvasáshoz, kifejtve az ő módszerüket, mely után a vitát az elnök berekeszti és az előadót a további munkára buzdítja. A *tanítói nyugdíjtörvény revíziója* előadója volt *Kocsán K.* udvardi tanító. Szorgalmas munka után kimutatja, mik a nyugdíjtörvény sérelmei, határozati javaslatot ad be s annak elfogadását kéri. A kör a javaslatot nem módosítással elfogadta, az előadónak köszönetet mond. A *tanítóképzés reformja* tétel közötti ezután. Előadója *Szabó János* udvardi tanító. Szabó hivatkozva az 1902. évi körgyűlésre, amelyen a kör e tételre határozatilag javaslatot hozott már, az a jegyzőkönyvből felfolvastatván, annak elfogadását kéri. A kör ezt újból elfogadta. Ezután *Kocsány Károly* átértelt, lelkés szavakban beszélt a *Tanító a parlamentben* című tételről. Kimutatja, hogy mi tanítók mily mosolyra gyermekei vagyunk az államnak, hogy tehát jogainkat védni tudjuk, bontsunk zászlót s egyesüljünk érdekünk előmozdítására. *Küldjétek tanítót a parlamentbe!* s hogy ezt keresztülvihessük, a legideálisabb választásnál is anyagi áldozatra lévén szükség, rakjuk össze hűberezket! A buzdító szó termékeny talajra talált, a lelkesedést tett követte s az udvardi kör, ez eszmének áldozva, rövid pár pere alatt 100 (egyszáz) koronát bontott össze a tanítói érdek oltárára. Indítványok során *Tót, Szechenyi Gy.* esperes kéri a lelkészeket, tanítókat, hogy az iskolai évet mindenhol szeptember 1-én megkezdjék. A kör ez indítványt egyhangulag elfogadta. Az Országos Kath. Tanítói Segélyalap ügyét vetette ezután *Tót*. Szívhez beszélt és a csupán tanítói érdeket szolgáló nemes intézményt a tanítók pártfogásába ajánlva, kéri a kört, hogy annak minden egyes tagja e magasfokú ideát magáévé tegye. *A jelen volt tanítók esperesük gyűjtő szavai s a nagyszemű ideit azzal honorálták, hogy az O. K. T. S.-nak tagjaiért lettek.* Szeretett esperesüket, valamint az eszme megteremtőjét, *dr. Valler Gy.* p. prelátus, kanonok ömeltőségét szívből megélték. Ezután *gróf Zichy M.* ömeltősága szolt a tanítóhoz. Megköszönte az óvációt, a gyűlés tárgysorozatán kifejtett munkásságot dícsérendőnek találta, a «Tanítót a parlamentben» eszmét talpraesettnek s keresztül vihetőnek mondotta, buzdította a tanítókat, kiknek vállán tejszik az egyház és baza sorsa. Szavait szűnni nem akaró eljenzés fejezte be. A gyűlés programja kimerítően, a «Szózat» élénklése után befejeztetett. *Vársik János* tanító, a kör jegyzője.

IRODALOM.

Tanítók Évkönyve. A kiadásra teljesen előkészítve várja a sajtót a katolikus tanítók számára készített évkönyvnek az 1908—9. iskoláévre szóló első kötete. A naptári részen s a hivatalos tudnivalókon kívül oly gazdag tartalmú lesz ez a kötet, hogy semmiféle ily célú magyar évkönyv ezzel egy sorba nem állítható. S gazdagságának különös értéke abban rejlik, hogy olvasóit a pedagógiai, szociológiai és társadalmi mozgalmak és törekvésök közül főképpen azokról tájékoztatja, amelyek a jelen idő forrongásának kardinalis tetelei s tájékoztatásai e modern gondolatokat a keresztény világnézet szempontjából mérlegelik. A magyar tanítóság tehát nemcsak azt látja e cikkekből, hogy milyen új irányok érintik vagy támadják az iskolát s

a tanítókat, hanem mindjárt azt is megtudja, hogy a katolikus embernek milyen álláspontra kell helyezkednie ezekkel az irányokkal szemben. Mit ajánl vagy parancsol az evangélium? Mire kötelez a keresztény világnézet? Ilyen irányításra kimondhatatlanul nagy szüksége van ma minden intelligens embernek. Minél többet foglalkozunk szellemi kérdésekkel, annál több oldalról támadják hitünket, életünk boldogságának alapját, gondolkodásunk egyensúlyának szabályozóját. S ha egy-egy kérdésben teljesen tájékozottak lévén, abban vissza is tudjuk verni a támadásokat, a többi oldalon mint gyöngé falú várat a feltűzött ellenség, úgy veszik be a sajtóban, szépirodalomban, tudományos munkákban, szóbeli agitációban ezerszer ismételt érvek és gyanúsítások. Ezekkel szemben tesznek megbecsülhetetlen szolgálatot a Tanítók Évkönyvéhez hasonló munkák, amelyek egy intelligens társadalmi osztályhoz szólva, annak tagjait röviden fölvilágosítják a korkérdések tekintetében. A kiadó, a szerkesztő és az írók tekintélye garancia arra nézve, hogy e fölvilágosításokat készpénznek lehet, sőt kell venni s az évkönyv olvasóira nézve nagy lelki megnyugvás lehet, mikor a legfontosabb kérdésekre vonatkozólag egy *Prohászka Ottokár* vagy *Giessenwein Sándor* szájából kapnak utbaigazítást. A *Tanítók Évkönyvének* kiadásával nagy hálaóra kötelezi maga iránt a tanítóságot a *Szent-István-Társulat*, mert olyan oldalon siet a megtámadott lelki értékek védelmére, ahol legnagyobb a veszedelem.

VEGYESEK.

Siketnémák fölvétele. A siketnémák Egerben levő intézetébe a jövő iskolai évre több ingyenes, félfizetéses és fizetéses siketnéma gyermeket vesznek föl. A föl-vétel iránt való kérvényeket a «Siketnémák intézete felügyelő bizottságához Egerbe» június hó végéig kell beküldeni. Bővebb fölvilágosítást az intézet igazgató-sága nyújt.

Méhészeti tanfolyam. A földmívelésügyi miniszter rendelete folytán a Kalocsavidéki földmívelők és iparosok egyesületének minta-méhtelepén f. évi július 6—19-ig tartó méhészeti tanfolyam lesz, néptanítók számára. Akik e tanfolyamon részt venni óhajtanak, bélyegtelen kérvényüket május 31-ig nyujtsák be az egyesület elnökségéhez. A fölvevett néptanítók napi 3 korona el-látási díjban részesülnek: lakás és ételmezésről önma-guk gondoskodnak.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerü-lése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Feketekelecsényi róm. kath. tanítói állomásra május 24-ig pályázat hirdettek. Javadalma körülbelül 810 korona. Folyamodások nagys. *Pintér Károly* apát címére küldendők Aranyos-Marótra. 130 1—1

Egri érseki megye.

Mesterszálláson (J.-N.-K.-Szolnokm.) a róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 1. 1000 korona fizetés a község pénztárából havi előleges részletekben. 2. Alapítványi misékből 56 kor. 3. Kettő ezer lélek után stólaris jövedelem. 4. 800 □-ól föld hasznélvezete. 5. Szép új lakás, mely áll két szoba, konyha, éléskamra, pincéből, a szükséges gazdasági épülettel, udvarral és kerttel. Kötelességi: A mindennapi I—VI. osztályú vegyes és az ismétlőiskolában tanítani, az összes kántori teendőket végezni. Pályázók kérvényeiket május 24-ig az iskolaszékhez intézve, alulírottakhoz küldjék be: mely napon d. e. 10 órakor az énekpróbán személyesen tartoznak megjelenni. Csak okleveles kántortanítók pályázhatnak. A megválasztott minél előbb tartozik állását elfoglalni. Legközelebbi vasutállomások: Tiszaföldvár, Kunszentmárton, Mezőtúr. *Harmath János* helyi káplán, iskolaszéki elnök. 131 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A derenki (Abaujtonam.) róm. kath. leányegyházban kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: 1. Tanítói járandóság a hitközségtől 280 kor. 2. Ismétlő iskoláért fejéknél 2 kor., 46 kor. 3. Nyolc bécsi ol. tűzifa befúvarozva saját használatra 64 kor. 4. 400 □-ól szántóföld, 300 □-ól rét, a hivek bedolgozzák 12 kor. 6 fill. 5. Föld, rét munkaértéke 18 kor. 6. Segély az egyházmegyei hivataltól utólag félévénként fizetve 16 kor. 16 fill. 7. Két drb. szarvasmarhalegelítés 8 kor. 8. Államsegély 200 kor. Kántori fizetés: a) 7 kőb. rozs á 19 kor., 70 kor. b) Jablonczai hivataltól egyházi funkcióért 30 kor. c) Stóladíj 30 kor. d) Ostyasütésért 4 kor. e) Harangozásért 3 kőb. buza 36 kor. Összesen 814 kor. 22 fill. Az iskola 1909. szeptember 1-től állami lesz. Kérvények *Stepán József* plébánoshoz Jablonczára u. p. Szádmalás május 28-ig küldendők. 127 1—2

Szombathelyi egyházmegye.

A káldi (Vasm.) róm. kath. kántortanítói állásra május 21-re pályázat hirdettek. Javadalmazás: két szobás lakás, konyha, kamra, pincé, gazdasági épületekkel és kerttel; szántóföld és egyéb pénzbeli járandóság: 1353 korona. Kötelessége egy osztály vezetése, ismétlősök oktatása, fölvaltva a kántori teendők elvégzése és a harangozásról való gondoskodás. Személyes megjelenés szükséges, az állás azonnal elfoglalandó. *Kiss Sándor* plébános, iskolaszéki elnök. 128 1—1

Orgonahangok 900 énekkel 3, 4, 5 kor. Égi orgonavirágok kisebb 240 kor. *Molnár József* Kunszentmiklós. 129 1—1

ELFOGYÓFÉLBE

van az oly nagy keresletnek örvendő b. e. **Csima István** főkántor által összeállított, az egész országban ismeretes 253 valogatott szép orgonakíséretű gyasmise-énektár. Míg az új kiadás megjelenik, az eredeti 8 korona ar helyett **5 koronáért** kapható a szerző özvegyénél Kisküfélegyházán. Az új kiadás ára ismét 8 kor. lesz. 122 4—5

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanerőknek s lelkészeknek különös szavalékengedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Részletes tanmenet

(kész tananyagbeosztás és órarend) a róm. kath. püspöki tanterv alapján az 1 és 2 tanítói iskola számára. Megrendelhető megjelenéséig (július 1-ig) **4 korona** előfizetési, azután **5 korona** bolti áron. A tanmenet készítéséhez csinos nyomtatványfüzet a VI. osztály számára **2 korona**, a IV. osztály számára **1.50 korona**, a III. osztály számára **1.60 korona**, a II. osztály számára **1.40 korona**, az I. osztály számára **1 korona**, az **Államsegély-kérvény és mellékletei 2 korona**, a **Népművelési Egyletek Szervezése 1 korona** előleges beküldése mellett

Gyerkcs Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műremek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

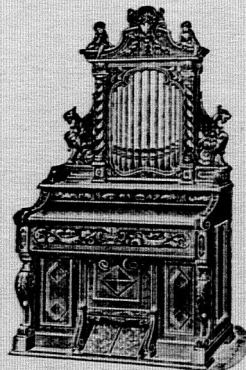
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

Képviseelő Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Ujdonság! ⁴⁵⁶ Ujdonság!

Pianino „Continental“

teljes zongorahanggal; elegáns elsőrendű Salon-Pianinot **560 koronáért**

Csak a fenti cégnél kapható. Prospektus ingyen.

Ifjúsági iratok elemi iskolás tanulók számára.

A jó olvasmány, ha hozzáilleszkedik az iskolai oktatáshoz, legerősebb támasza ennek az oktatásnak. A hitvallás, történelem, természettudományok vagy földrajz körébe vágó ismereteket, a becsületet, erkölcsös életre vezérlő elveket, melyekkel a jó tanító megtöltötte tanítványai szívét és lelkét, egy-egy hasonló irányú füzet vagy könyvecske úgy megrögzítheti, hogy azután a bajjal-nyomorúsággal teljes évek hosszú sora sem lesz elegendő azok eltompítására, elhalványítására. Igen jól ismerik a könyv s főképen a könnyű olvasmányok ilyen maradandó hatását a hazát és vallást gyűlölő szocialdemokraták s ezért tevékenységük oroszlánrésze a szóbeli agitáció mellett éppen a nép s az új benyomások iránt fogékony ifjúság számára készült olvasmányok terjesztéséből áll. Könyveik, füzetek merget, szellemi nyavalyákat, erkölcsi meletyt terjesztenek. Azoknak már a kezévétele is fertőz. Ismervé az olvasmányok roppant jelentőségét, a **Szent-István-Társulat** már 60 év óta igyekszik jó könyvekkel, füzetekkel ellátni a magyar nép apraját-nagyját. Alább felsorolt ifjúsági iratait — melyek azonban csak esekély hányada nagyszámú ilyen kiadványainak — évek óta olvassa sok tanulsággal és lelki nemesedéssel ezer meg ezer magyar katolikus ifjúság minél több tanulóinak szellemi tápláléka fog a Szent-István-Társulat könyvei közül kikerülni, annál több magyar embernek jövőendő életéről remélhetjük, hogy az nem az igazatok istentelen és hazátlan tanai, hanem az Anyaszentegyház parancsai és edes hazánk szeretete szerinti igazodni. A közeledő években jutalomkönyv-osztásra való tekintettel meglehetősen ajánljuk a tanító uraknak következő ifjúsági iratainkat:

Anhi A. Pajusi gyermekek könyve. (Két képpel) Kötve ...	Kor. —80	Ifjúság öröme. IV. kötet. Egyszerű kiadás félévazonkötésben ...	Kor. 1.60
Aranka, vagy: Az alázatosság diadala a kevelység fölött. Kötve ...	1.—	Finom kiadás vázonkötésben ...	2.40
Aschenbrenner József. Aranykönyv. G. Bevezető után franciából. Kepekkel. Vázonba kötve ...	2.60	V. kötet. Egyszerű kiadás félévazonkötésben ...	1.60
B. Büttner Lina. Amint a csillagok látnak. Elbeszélés az ifjúság számára. Kepekkel. Félévazonkötésben ...	1.40	Finom kiadás vázonkötésben ...	2.40
— — — — —	2.—	Kincs István. Romok a rom fölött. Történelmi elbeszélés. Kötve ...	1.80
— — — — — Utóvilágról. Elbeszélés fiatal lányok számára. Kepekkel. Vázonba kötve ...	2.—	— A testvérek. Ifjúsági elbeszélés. Két képpel. Második kiadás. Kötve ...	—80
Czike Imre. Felhősök. Számos képpel. Kötve ...	1.20	— A vadon gyermeke. Ifjúsági elbeszélés. Két képpel. Kötve ...	—80
Dedek-Crescens Lajos. Mária-Legendák. A Magyar ifjúság számára. Udvary Géza rajzaival. Kötve ...	2.40	Népiratkák a magyar történelem köréből: <i>Mátyás király, a népbarátja.</i> (68. sz.) ...	—06
Demény Dezső. A Trifolium vagy három jómadár kalandjai, melyeket az ifjúság ifjúságára emond a Trifolium egyik lapja. Kepekkel. Félévazonba kötve ...	—60	— <i>Szent László király.</i> (66. szám.) ...	—12
— Vallásosság és kincsügy. Ifjúsági elbeszélés Mexikó meghódítása idejéből. (4 kép.) Kötve ...	2.—	— <i>Bonára derű,</i> vagy: az 1867-iki kiegyezés története. (63. szám.) ...	—12
Domonkos István. Barázdák a szántóföldön. Elbeszélések. Füze ...	—40	— <i>A magyar szent korona és a koronázási jelvények.</i> (64. szám.) ...	—16
Györfly János. Új magyar köszöntő. Csak a ünnepek alkalmára való köszöntések. Versekkben, levél- és beszédalakban szólók, nagyszülők, rokonok, tanítók és ismerősökhez stb. A tanulóifjúság és felnőttek számára. Kötve ...	1.—	— <i>Ezer esztendő,</i> vagy: a magyarok honfoglalása. (114. szám.) ...	—06
— Magyar Szavajókönyv. Valogatott költemények. I. füzet. Az elemi fiú- és leányiskolák I. és II. osztályú növendékei számára, valamint magánhasználatra. Kötve ...	—32	— <i>Erszébet, magyarok királynéja.</i> (145. sz.) ...	—16
— Szavajókönyv. II. füzet. A III. osztály számára. Kötve ...	—32	— <i>Szent István első magyar király.</i> (168. sz.) ...	—32
— Szavajókönyv. III. füzet. A IV. osztály számára. Kötve ...	—32	— <i>A Szent Jób,</i> vagyis: az I. apostoli király diadalmos szent jób kezének története. (169. szám.) ...	—08
— Ugyanaz. IV. füzet. Az V. osztály számára. Kötve ...	—36	— <i>II. Rákóczi Ferenc élete.</i> (199. szám.) ...	—24
— Ugyanaz. V. füzet. A VI. osztály számára. Kötve ...	—36	— <i>Mátyás király élete.</i> (244. szám.) ...	—16
— Ugyanaz. Az öt füzet egybekötve ...	1.40	— <i>Hunyadi János élete.</i> (246. szám.) ...	—12
Ifjúság öröme. Olvasmányok kath. fiú- és leánygyermek számára. I. kötet. Finom kiadás vázonkötésben ...	2.40	Rosegger Péter, Petike. Elbeszélések az ifjúság számára. Fordította Körösi Henrik. Félévazonkötésben ...	—80
— II. kötet. Finom kiadás vázonkötésben ...	2.40	Sebők Imre. Ot világrezen keresztül. Számos képpel. Füze ...	6.—
— III. kötet. Egyszerű kiadás félévazonkötésben ...	1.60	Egészvázonba kötve ...	8.—
— Finom kiadás vázonkötésben ...	2.40	Szeghy Ernő dr. Japan. Történelmi, föld- és néprajzi vázlatok. Képpel. Kötve ...	2.—
Megrendelhetők Bpest. IV., Kecskeméti-u. 2., a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.		Szerelemhegyi Tivadár. A győri vaskakas. Elbeszélés a török hódítás korából. Félévazonkötésben ...	—60
		Sziklay János. A magyar sziv. Csopaki Pál levelei nényéhez. Mártalhoz. Kötve ...	2.40
		— A torony története. <i>Kincs István.</i> Göncz idők. Elbeszélések az ifjúság számára. Két képpel. Kötve ...	1.60
		— Tisztító tűzön át. Regény az ifjúság számára. Kepekkel. Kötve ...	2.20
		Tanulságos olvasmányok az ifjúság számára. Kepekkel. Kötve ...	1.60
		Wiesemann Miklós. Fabiola, vagy a katakombák egyháza. Angol eredeti után fordította Haudek Agoston. Steinle Ede lovag által rajzolt kepekkel. Füze ...	2.40
		Kötve ...	3.60